

MENIGHETSBLADET

Berg, Rokke, Halden, Asak, Tistedal, Idd og Enningdalen menighet

Nr. 1 | 28. årgang | mars 2014

Angus Dei

O Guds Lam uskyldig,
På korset ihjelslaget,
inntil døden lydig,
hvor ille du var plaget!
For vår skyld var du såret,
har verdens synder båret,
miskunn deg over oss, o Jesus!

O Guds Lam uskyldig,
på korset ihjelslaget,
inntil døden lydig,
hvor ille du var plaget!
For vår skyld var du såret,
har verdens synder båret,
gi oss din fred, o Herre Jesus

Tekst: Angus Dei/Guds Lam (Joh 1.29) Nicolaus Decius 1522
Oversettelse: M. B. Landstad 1861, efter gammel, latinsk sang.
Første vers synges to ganger.
Melodi: Fra middelalderen

Intervju med Hans Chr. Brevig

MENIGHETSBLADET

Utgis av Den norske kirkes menigheter i Halden kommune.

I redaksjonen:

Ansvarlig redaktør: Unni E.B. Nøding
E-post: unninoding@halden.net
Redaksjonen: Liv Hauge Johansen, Arild Stang, Ann Kristin Samuelsen, Kari Mjølnerød og Inger Lise Skauge

Grafisk produksjon:

Suveren Kommunikasjon AS, Halden

Trykk:

Agderposten

Opplag:

13.900

Gaver til Menighetsbladet:

Bankkonto 1030 07 44023

Stoff til Menighetsbladet bør helst leveres på

e-post til unninoding@halden.net

«Reis deg i stråleglans!»

Hvem rettes denne oppfordringen til? Denne glansen som også kalles «solrenningsglansen»?

Det gjelder en profeti om Jesus: «Over deg stråler Herren frem, hans herlighet åpenbares over deg», sier Jesaja (60, 1–6). Dette er en av tekstene på Kristi åpenbaringsdag som innleder de seks første søndagene i kirkeåret. Den første søndagen feires vismennene fra Østen og deres møte med det nyfødte Jesusbarnet. De ble de første hedninger som møtte og tilba Jesus. Slik ble de representanter for alle hedningefolkene på jorden som i historiens løp skulle få et møte med Guds salvede, med Kristus/Messias. Den kristne kirke er en misjonerende kirke i den forstand at den skal la Kristi lys lyse for menneskene i ord og gjerning. Dette er en dyp og hellig forpliktelse for alle menigheter også i vårt distrikt. Derfor vil Menighetsbladet heretter ha med en ny spalte kalt «Misjonsaktuelt» og der la de forskjellige misjoner innen kirken presentere sitt arbeid. Følg med på denne «soloppgangen»!

I disse dager er vi inne i fastetiden. Om noen uker skal vi feire kristenhetens største høytid, påsken. Dette nummeret av bladet er som dere ser, viet påsken og noen av alle de gudstjenester som er gått forut for høytiden. I påsken ble nattverden innstiftet og denne gang har vi lagt spesiell vekt på dette minnemåltidet og sakramentet. Vi kan vel alle trenge en påminnelse om hva dette enkle måltidet egentlig betyr for kirken og for den enkelte troende.

Da vil jeg ønske alle våre lesere en ettertenksom fastetid og en lys og strålende påskehøytid med nok en profeti fra Jesaja (61, 119): «For som jorden lar sine spiser skyte frem, og som en have lar sine vekster spire, således skal Herren, Israels Gud, la rettferdighet og lovsang fremspire for alle folkenes åsyn.» **Unni E.B. Nøding**

Forsidebildet

Krusifikset har vært i Tistedal kirke siden den ble bygget i 1865. Det kan være skåret av vår kjente billedhugger Brynjulf Bergslien. Mellom 1902 og 1925 sto det over alteret i en ramme med innskriften: «Se, der Guds Lam». Nå henger det på veggen over prekestolen. Senere hvit overmaling er fjernet. Korset er av nyere dato.

Neste nummer

Neste nummer av Menighetsbladet trykkes **onsdag 11. juni**. Siste frist for innlevering av stoff til bladet er **fredag 28. mai**.

Klokkertro

Borg bispedømmeråd gir tilsetningsbrev til Hans Chr. Brevig som klokker ved Berg kirke, Berg prestegjeld. Klokkeren er tilsatt av menighetsrådet

TEKST: LIV HAUGE JOHANSEN
FOTO: ARILD STANG

1. januar 1979 begynte Hans Chr. Brevig sin gjerning som klokker i Berg i 9% stilling. Han ble oppfordret til å søke da Peder Lunde sluttet.

Erfaren, trofast og stødig

Han tenkte seg litt om, men fant ut at som bonde var det ikke så vanskelig å kombinere klokkerjobben med arbeidet på gården. Det har han ikke angret på, forsikrer han meg. Han var fast i tjenesten til 1998. Da fylte han 70 år. Han fikk et opphold, men fra 2000–2010 var han igjen på plass i klokkerstolen og vikarierte på timesbasis. Dermed ble det ca 30 år som klokker i Berg! Hans Christian Brevig var det faste punktet i alle disse årene, men prester, organister og kirketjenere vekslet. Så fint og trygt det må ha vært for nye å ha en erfaren, trofast og stødig klokker å forholde seg til!

Hans Christian Brevig vokste opp på Sørbrøden. Bestefaren, som blant annet var seilskuteskipper, kjøpte

gården til sin sønn Knut. Hans Christian var eldst av 6 barn og overtok driften av gården etter sin far. Jeg spør om han er i slekt med Eidsvoldmannen, John Hansen Sørbrøden som også hadde bodd på gården, men det er han ikke. For øvrig har han en historie å fortelle. Det sies at John Sørbrøden dro på et Haugianermøte i Rokke mest for å være litt til bry, men så kom han frelst hjem isteden! I Lunden på Sørbrøden var det senere mang en samling for hauginaerne.

Klokkeroppgaver

Den første presten Hans Christian samarbeidet med, var Øyvind Norendal. Jeg får inntrykk av at de to i fellesskap ble enige om oppgavene. Norendal hadde mange års erfaring og varen god veileder. Hans Christian husker at han i begynnelsen leste klokkerbønnen til åpning på gudstjenesten. Jeg har lyst til å sitere den, da mange fortsatt husker at den ble lest.

Herre! Jeg er kommet inn i dette ditt hellige hus for å høre hva du Gud Fader, min skaper, du Herre Jesus, min Frelser, du Hellige Ånd, min trøster i liv og død, vil tale til meg. Herre! Lat nu opp mitt hjerte, ved din Hellige Ånd, så jeg av ditt ord må lære å sørge over mine synder, og tro i liv og død på Jesus, og forbedre meg hver dag i et hellig liv og levnet. Det høre og bønhøre du ved Jesus Kristus! Amen.

Både Hans Christian og jeg er enige om at det er en flott og innholdsrik bønn. Selv opplevde jeg det høytidelig og respektfullt når klokkeren kledd i mørk dress, gikk frem og leste.

Klokkeroppgavene knyttet seg særlig til gudstjenester og begravelser, og innimellom var Hans Christian også med på vigslar. Han hadde sin plass i koret og skulle påse at alt var i orden. Han måtte være tidlig ute. Han skulle gå presten til hånde. Norendal brukte den sorte prestekjolen og den hvite pipekragen, som han trengte hjelp til å få på. Messehaglen hjalp også klokkeren med slik at den satt riktig. Klokkeren hadde ansvar for å sjekke tekstilene i kirken, sørge for at sølvet var pusset, telle pengene ved ofring, komme med kunngjøringene, hjelpe til ved barnedåp og dessuten være forsanger.

Som klokker hadde jeg et slags overoppsyn og måtte følge godt med på at alt fungerte som det skulle, sier Hans Christian. Selv om det ikke var noen spesielle samlinger for klokkere, følte han at han var en viktig del av teamet i Berg kirke. Han kjente seg respektert både av leg og lærd. Jeg spør om det er en spesiell oppgave han vil trekke frem. Det var stort å bli godkjent som nattverdutdeler, sier han. Jeg følte det høytidelig og rikt å få være med å gi nattverd til alle i menigheten. Det rørte meg. Hans Christian understreker at tiden som klokker var en rik tid. Tjenesten var verdifull og ga mye tilbake.

Jeg åpnet med et utdrag fra tilsetningsbrevet og avslutter med noe derfra:

Vi legger den nye klokker på sinne å utføre sin gjerning til Guds ære og menighetens oppbyggelse, og både i og utenfor tjenesten leve som det sømmer seg en arbeider i kirken.

Du har levd opp til dette, sier jeg til Hans Christian Brevig ved avrundingen av samtalen.

Til slutt; det har skjedd en del endringer siden Hans Christian hadde klokkerstilling. I Halden i dag er det ingen klokkere i lønnet stilling. Av økonomiske grunner blir oppgavene utført av frivillige. Hver menighet har funnet sine egne løsninger. D.S.

Bidrag til Menighetsbladet

Styret for Bladet er takknemlig for at vi fortsatt kan utgi Menighetsbladet fire ganger i året, og vi håper at leserne – som vi – er fornøyde med innhold og utseende! Men hvis du vanligvis bruker en «gammeldags» giroblankett, kan du skrive av korrekt giro, som vist nedenfor!

Belast konto		Kvittering tilbake	
Kundeidentifikasjon (KID)		Kroner	Øre
H		<	>
Til konto		Blankettnummer	
1030 07 44023		<6015628565>	

Betalinginformasjon		GIRO		Betalingsfrist	
Utgis av de 7 menighetene i Den norske kirke i Halden		Underskrift ved girering			
Betalt av		Betalt til			
		Menighetsbladet			
		Os allé 13			
		1777 HALDEN			

Påskan

Se, vi går opp til Jerusalem

Det er hovedpersonen i selve påskedramaet, Jesus Kristus, som kommer med denne invitasjonen til sine disipler. – Se, vi går opp til Jerusalem (Matt 20.18). La oss tenke oss at vi også får den samme invitasjonen rett før påske og følger etter Jesus – sammen med hans nærmeste. Det blir en innholdsrettet og forunderlig påskeuke.

TEKST OG FOTO: INGER LISE SKAUGE

Mange hendelser innenfor en liten radius

Jesus selv vet så inderlig godt hva som skal skje fra dag til dag – og vet at det er nødvendig. Vi er i nærheten når han skaffer seg et esel og rir gjennom gatene, og vi ser hvordan mennesker tar klærne sine og brer dem utover gaten – som om det skulle være en konge som kommer. Og folket roper i begeistring: Hosanna! Men det er raske sceneskift i dramaet, og vi blir vitne til hvordan han i sinne bokstavelig talt rydder tempelplassen. Folk er samlet der for å ofre i forbindelse med høytiden, og noen må kjøpe offerdyr. Det gnistrer rent rundt ham når han velter handelsbodene og roper: – Mitt hus skal være et bønnens hus, men dere gjør det til en røverhule (Matt. 21.13).

Hendelsene står i kø, og vi følger med inn i huset der det forberedes påskemåltid. Forunderlig nok tar Jesus husvertens plass og vasker disiplenes føtter før måltidet. Senere på kvelden følger vi ham og hans nærmeste ned til Getsemane hage. Han kjemper og ber om å få slippe lidelsen, men legger til at Guds vilje må skje. Noen sovner, andre rømmer, og når Jesus blir tatt til fange, står vi bakerst i rekkene som tilskuere. Vi opplever forhøret, hører hanegal og fortvilte rop. Og snart

Fremdeles er det store, gamle trær i Getsemane hage, trær som kanskje er vokst opp på samme sted som der Jesus hadde sin store prøvelse.

er vi på vei langs Via Dolorosa – opp til Golgata.

Der spikres han til korset sammen med to røvere. Og før han ånder ut har en av kjelt-ringene fått reisefølge gjennom døden og like til Paradis – det er Jesus som inviterer ham.

Disiplene og vi

Jesu nærmeste venner opplever alt dette på nært hold uten å kjenne til utviklingen av dramaet. Men vi har lest og hørt historien så mange ganger at vi når som helst kan «bli med» til Jerusalem i tankene våre. Ja, kanskje vi til og med har gått i Jesu fotspor der det skjedde?

Alle sørger, men vi – som kjenner historien – vet at det kommer en oppstandelses dag med en åpen og tom grav.

Hva gjør denne beretningen med oss i dag, 2000 år etter at det hendte? Tror vi virkelig at dette er sant? Hvordan kan vi i så fall sitte stille og beholde dette for oss selv?

Den åpne og tomme grav i hagen, slik mange har sett den.

Golgatahøyden, kalt Gordons Golgata, er et av de stedene der man tror dramaet utspant seg

Nytt fra Berg menighet

Salmekveld

Torsdag 16. januar var det salmekveld i Berg kirke, hvor menigheten ble kjent med den nye salmeboken: Norsk salmebok 2013. Prost Kari Alsvåg og kulturrådgiver Helga Johanne Størdal bidro til at det ble en interessant oppdagelsesreise i nye og gamle salmeskatter.

Diktkveld 30. januar med Siv Birgitte Isaksen og Anne Britt Stapelfedt. Diktsamlingen handlet om naturen og livets mange uttrykksformer. Ketil Isaksen spilte gitar og hadde satt musikk til flere av diktene.

Kyndelsmesse 2. februar Kyndelsmesse er en gammel kirkelig høytidsmarkering om minnet om to begivenheter. Den ene er fremstillingen i Templet hvor det nyfødte Jesusbarnet blir erkjent som Messias og frelser av Simeon og Anna (Luk.2.22-40), og den andre er Marias rensesfest. I kyndelsmessen brukes det mye levende lys. Lyset er et tegn på kjærligheten i våre hjerter og at lyset skal fortrenge mørket.

Babysanggudstjeneste Menighetspedagog Ragna Hult tilrettela babysanggudstjenesten søndag 9. februar sammen med sogneprest Kristin Bakkevig. Babysang er et populært tiltak i Berg menighet. Hver uke i vintermånedene samles barn under 1 år med foreldre for å oppleve et trivelig møte-sted med vektlegging på variert musikalsk sanser-opplevelse. På samlingene tennes det lys og det blir bedt for hvert barn.

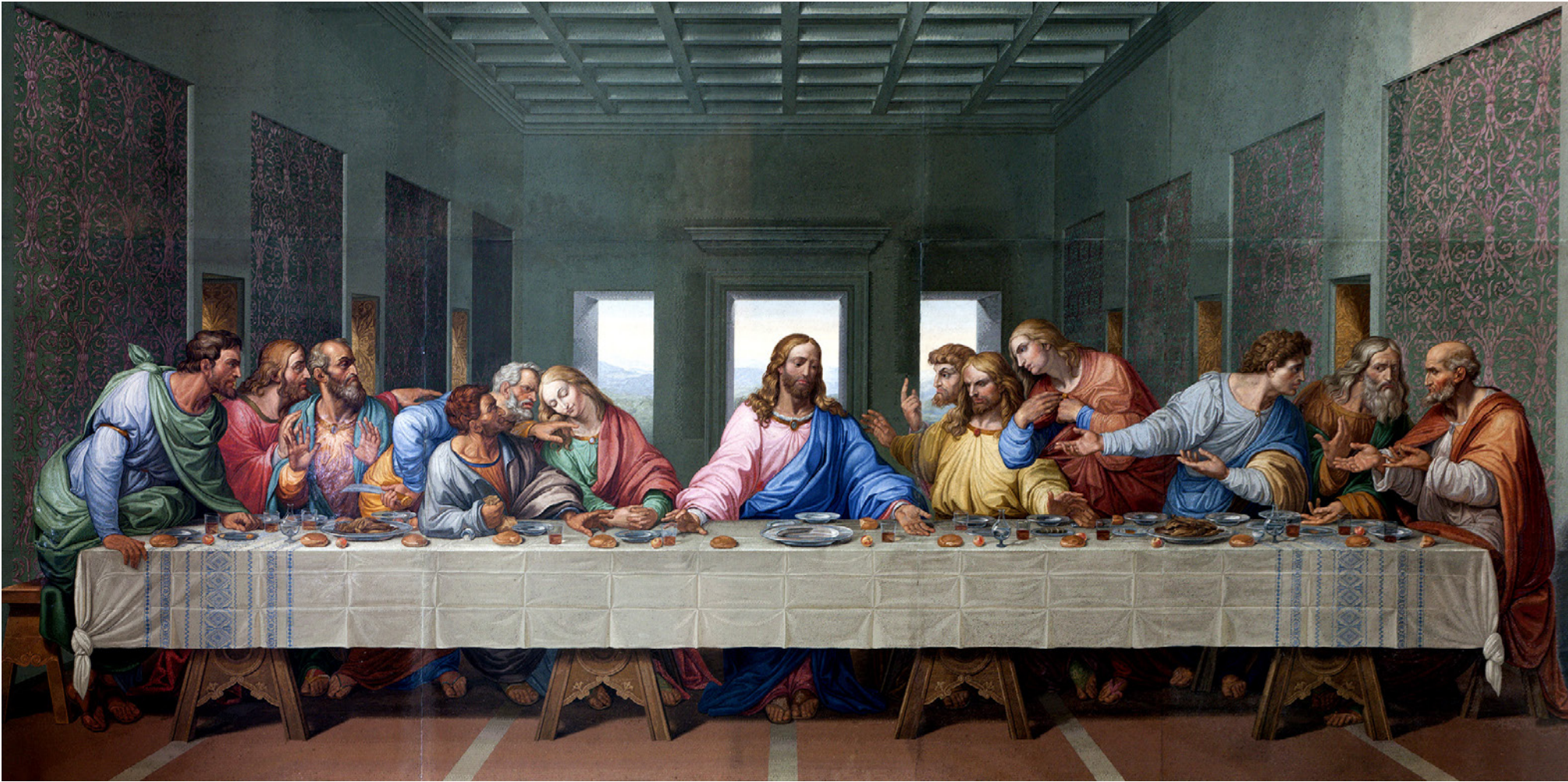
Karnevalgudstjeneste Tiden før faste er også tiden for karneval. Tradisjonen tro arrangerte Berg kirke også i år karnevalgudstjeneste den 2. mars. Mange barn hadde kledd seg ut og det ble en glad gudstjeneste.

Pilegrimsvandring

Det blir pilegrimsvandring søndag 27. april. Vandringen skjer fra Rød herregård til Berg kirke. Det blir lagt ut rebuser på vandringsveien og «pilegrimene» møter spennende personer underveis.

Jazzmesse

Søndag 18. mai blir det jazzmesse i Berg kirke. Musikere fra Halden Storband deltar sammen med solosangeren Margrethe Gaulin. Jazzgruppen er med i gudstjenesten og vil fylle kirken med glade jazztoner. Det er laget jazzversjoner av salmer og den liturgiske musikken. I tillegg blir det et eget jazzparti midt i gudstjenesten. Velkommen til gudstjeneste med glade toner i skjønn forening med det glade budskap.

«Det siste måltidet», etter Giacomo Raffaelli fra 1816 – en kopi av Leonardo da Vincis originale mesterverk.

Nytt fra Rokke menighet

Takk til de dyktige jentene som sang for fullsatt kirke 2. juledag. Det var **Gro Jeanett Haug Mo, Inger Marie Vierli Vold og Kristin Harboe**. Dette er jenter fra bygda, som ga oss en så fin opplevelse. Jan Erik Norheim og Arild Elnes deltok også med flott piano og saksofonspill. En fullsatt kirke satt stor pris på det de hørte og opplevde.

26. januar var Tårnagentene på 8 år invitert på weekend i Rokke kirke. 27 var med og det var program i 5 timer på lørdag og 3 timer på søndag. Menighetsrådet vil gi **Iselin**, som hadde hovedansvaret, og hennes medhjelpere, en stor takk og ros for arrangementet. Alle 27 hadde hatt det «kjempeskult». Menigheten fikk høre fin sang og skuespill på søndag. Det ble delt ut bøker til 2 og 3-åringene denne dagen i tillegg til at det var barne-dåp og kirkekaffe. Kirken var helt fullsatt.

7.-9. februar var årets konfirmanter på **leir på Stenbekk**. Den ble avsluttet med gudstjeneste på søndag hvor hele familien var velkommen. Det var flott underholdning av konfirmanter med sang, musikk, skuespill og noen filmsnutter konfirmanter hadde laget. Konfirmanter var veldig fornøyd arrangementet.

AV **KJELL HALVARD FLØ**
FOTO: **ARILD STANG**

Konger og presidenter inviterer til måltid der det er en ære å delta. I de fleste kulturer har måltidet en funksjon ut over det å få i seg nok mat som kroppen trenger. Det er uttrykk for vennskap og tilhørighet. Måltid inngår i de store anledninger i livet, når høytider markeres og dager skal feires. Måltidet hører med til hverdagens rytme i mange familier.

Fellesskap kan jo være et stikkord om en vil forstå hva nattverdsmåltidet betyr. Nattverden er uttrykk for fellesskap med Jesus Kristus, og fellesskap mellom de som deltar. Nattverden inngår som en viktig del av mange gudstjenester, og dette lille måltidet viderefører en tradisjon som går tilbake til Jesu tid. Jesus samlet sine disipler til påskemåltid. I hver generasjon skulle folket minnes friheten de hadde fått da Moses førte folket ut fra Egypt. Påskelammet ble slaktet og usyret brød og vin inngikk i dette måltidet. I rammen av denne tradisjonen skaper Jesus et nytt måltid. Det mest spesielle med nattverden er kanskje det vi ikke spiser. Påskelammet slaktes ikke mer, fordi Jesus Kristus ble Guds offerlam. Brød og vin er

igjen i dette enkle måltidet der vi ikke lenger tenker på friheten fra Egypt, men på han som sa «Gjør dette til minne om meg». Før brød og vin deles ut leses innstiftelsesordene fra Bibelen: «Vår Herre Jesus Kristus i den natt da han ble forrådt, tok han et brød, takket, brøt det, gav disiplene og sa: Ta dette og ét det. Dette er mitt legeme som gis for dere. Gjør dette til minne om meg. Likeså tok han kalken etter måltidet, takket, gav dem og sa: Drikk alle av den. Denne kalk er den nye pakt i mitt blod som utøses for dere til syndenes forlatelse. Gjør dette så ofte som dere drikker det, til minne om meg. Menigheten synger: « Du Guds Lam, som bar all verdens synder...», og i takknemlighet tar vi mot brødet og vinen og

takker for alt Gud har gitt oss, tilgivelse for våre synder og et nytt fellesskap i Guds rike.

Gjennom historien har det oppstått diskusjoner om hvordan nattverden kan forklares, og litt forskjell er det på hva ulike kirkesamfunn har framhevet når nattverden blir omtalt. I den lutherske kirke har Martin Luthers lille og store katekisme fra 1529 hatt stor betydning for vår undervisning. Den store katekismen er en lærebok for prester og her omtales nattverden slik: «Hva er nå alterets sakrament?

Det er vår Herre Jesu Kristi sanne legeme og blod, i og under brød og vin, ved Kristi ord befalt oss kristne å ete og drikke. I det første sakramentet, dåpen, sa vi at den ikke bare består av alminnelig vann. Således sier vi også her at alterets sakrament er brød og vin, men ikke bare naturlig brød og vin, som en ellers setter på bordet, men det er brød og vin som er innesluttet i Guds ord og bundet til det.» Vi er fortsatt opptatt av at Gud har

knyttet sitt Ord til dette måltidet, og i tro tar vi imot Jesus Kristus og de gaver han gir oss.

Den gamle tradisjon med å knele ned på alterringen når vi mottar nattverden er fortsatt vanlig mange steder, og da brukes gjerne små beger til vinen, såkalte særkalker. En annen variant er å dele ut nattverden stående, ved at brødet dyppes i vinen. Det kan virke som om flere deltar når vi gjør det på denne måten, og at flere blir kjent med denne tradisjonen når vi har nattverd på gudstjenester der det er dåp og mange familier er tilstede. Noen har sammenlignet det å tro med å rekke fram tomme hender.

I tro tar vi imot de gaver Gud gir oss. Nattverden er et troens mysterium som vi ikke helt ut kan forklare. Men vi kan takke Gud både for Ordet, dåpen og nattverden. Å delta i nattverden kan bli den gode vane som hjelper oss på troens vei. Velkommen til dette fellesskapet!

«Håpets bord»

Alt som kan sies og skrives om dette underlige måltidet, nattverden, er egentlig utilstrekkelig. Det måltidet som har blitt delt og feiret gjennom 2000 år, under så ulike tider og tak, er et mysterium. Ikke noe mindre. Den dypeste betydningen forblir skjult.

AV KRISTIN BAKKEVIG

Brød og vin, som Jesus delte med vennene sine, en kveld når alt var usikkert rundt dem.

En kveld når Jesus visste at han snart skulle bli sveket og gå en ensom vei i møte med døden.

Måltid delt i en avskjedsstund, slik som vi gjør når vi skal kjenne på fellesskapet med mennesker vi holder av.

Jesu underlige ord når maten ble delt: *Dette er mitt legeme og blod.* Gitt for vennene som svek og sviktet. Gitt for alle oss som kommer etter.

Når disiplene senere delte brød og vin – skulle de huske: Jesu ga sitt liv – for dem. Og for alle mennesker.

Deres svik var stort – men Jesu barmhjertighet var større! Plassen i fellesskapet ble ikke fratatt dem.

Hvem kan forklare – med menneskelige ord?

Nattverden er uforståelig – men nattverden har forandret

mennesker og fellesskap. Og fortsetter å gjøre det. I nattverden blir et nytt og annerledes fellesskap synlig. Et fellesskap som går på tvers av de mange skillelinjer som vi mennesker til enhver tid har satt opp: I de første kristne menigheter delte slaver måltid med rikfolk, kvinner med menn, unge med gamle og jøder med romere. Det var ganske enkelt uhørt!

Nattverden var et måltid som konkret synliggjorde Guds gode vilje: I Kristus er alle mennesker ett. *Som kornet er ett i brødet og druene i vinen, så gjør oss til ett med hverandre og med Herren Jesus Kristus.*

Slik uttrykkes det i den gamle nattverdbønnen. Og brødsbrytelsen, som nattverden også kalles; er også et måltid der vi langsomt kan begynne å lære å dele. Som Jesus viste oss.

Så vet vi så altfor godt at opp gjennom kirkens historie har menneskelig hang til skillelinjer,

rangordninger og utestenging også fulgt dette måltidet. Men allikevel fortsetter nattverden å utfordre oss. Utfordre kirken.

Nattverden er «håpets bord».

Den er et sted der jeg kan komme som jeg er og har det – nå. Ta med meg hele mitt liv, og alt jeg slett ikke er stolt av, hver gang jeg kommer – og vite:

Her møter Jesus Kristus meg i brødet og vinen; hans liv gitt for meg.

Her finnes kjærlighetens og tilgivelsens kilde.

Her finnes et fellesskap hvor jeg inkluderes og får inkludere.

Her finnes en utfordring til å gå ut med et litt åpnere hjerte for meg selv og dem jeg har rundt meg – og et litt åpnere hjerte for den verden som lider. Den verden som Gud elsker.

«Håpets bord» – det er tittelen på et maleri laget av en filipinsk kunstner, Joey Velasco.

Joey Velasco

Hans kunstverk har vært et strålende eksempel på håp og tro. Hans malerier har nådd ut til millioner av kristne, til og med forandret livet til mange. Kunstverkene er et bilde av Jesus satt i den moderne verden. De 12 barna på bildet er ekte mennesker maleren, Joey Velasco, oppdaget i fattige områder av Metro Manila og Quezon City. Velasco døde, bare 43 år gammel, på grunn av en livstruende nyresykdom.

Bildet står på skrivebordet mitt. Bildet taler uten ord.

Men det har en lengre historie – om en mann som gjennom nettopp bildet som han selv hadde malt – «håpets bord» – fikk oppleve at Guds barmhjertighet ble en levende virkelighet.

(Den som vil, finner bildene og fortellingen bak dem på nettet.)

Da jeg sendte dette bildet til en kollega nå på nyåret fikk jeg dette svaret tilbake:

Brødsbrytelsen. Må Gud være nådig mot oss og tilgi oss – om det ikke går noen linjer fra vårt nattverdbord til vårt møte med den som hungrer og tørster etter mat og rettferdighet.»

Nattverdets gode evangelium er Guds barmhjertighet – for å slutte oss inne i fellesskapet med seg, med den treenige Gud og hverandre.

Nattverdets sterke utfordring er å «gjøre likeså...»

Nytt fra Idd menighet

26. januar ble årets **Tårnagentgudstjeneste** avholdt med en flott gjeng agent-åtteåringer i en fullsatt kirke.

På **festgudstjenesten** 23. februar ble grunnlovsjubileet feiret og det ble markert at Idd kirke var valgkirke i 1814. To dager senere fikk også skoleelevne en spennende innføring i hvordan dette første demokratiske valget i kirkene ble gjennomført for 200 år siden.

Fastelavnssøndag inviterte barne- og ungdomsutvalget til **karnevalgudstjeneste** i Idd kirke. Ungene kom utkledd i glade kostymer, barnekoret sang og prekenen ble framført med utblikk inn mot fastetiden!

Lørdag 22. mars viser konfirmantene på Idd prosjektet «Gud ville gi liv» i Tistedal kirke. Prosjektet er en framstilling av historien om Josef, med utblikk mot hva den betyr for oss som lever i dag.

Søndag 23. mars blir det **menighetsårsmøte** umiddelbart etter gudstjenesten i Idd kirke. Årsmeldingen legges ut i kirken og på kirkekontoret.

Tirsdag 8. april får alle husstander i Idd besøk av menighetens konfirmanter i forbindelse med **Fasteaksjonen** «Sammen for en rettferdig verden». Aksjonen er som vanlig i regi av Kirkens Nødhjelp.

Menighetene på Iddesiden inviterer til en felles **«Påskefestuke»**. Idd kirke er denne gangen tildelt nattverd-gudstjenesten Skjærtorsdag. I tillegg blir det **festgudstjeneste** 1. påskedag og påskegudstjeneste på Bakke oppføringscenter 2. påskedag.

1. juni inviterer barne- og ungdomsutvalget i samarbeid med Idd og Enningdalen historielag til **pilegrimsvandring** og etterfølgende gudstjeneste i Idd kirke.

Karnevalgudstjenesten i Idd kirke

Karnevalgudstjenesten i Idd kirke 2. mars ble en høyst livlig gudstjeneste der Idd barnekor stod i sentrum i sine flotte karnevaldrakter og med sine fine sanger. Korets medlemmer er i alderen ca. 2 til 6 år, så foreldre er med og utgjør

et viktig bidrag både i sang og organisering. Sogneprest Reidar Finsådal manøvrerte seg gjennom gudstjenesten med alvor for de voksne og pedagogisk utøvelse av sin preken for de små på en utmerket måte som vanlig. Barna representerte alt

fra små engler, feer og prinsesser til sjørøvere, politi, marihøner og løver m.m. Kateket Hilde Finsådal er barnekorets leder. Konfirmantene er i tillegg flotte representanter og medhjelpere under gudstjenestene på Idd.

Karnevalgudstjenesten i Søndre Enningdal kirke

Søndag 2. mars hadde Barneklubben «Venner» **karneval- og fastelavensverksted** før karnevalgudstjenesten på ettermiddagen. På verkstedet ble det laget fastelavensris og masker. Sang og lek ble det også tid til. 7 flotte utkledd barn deltok og satte farge på Karnevalgudstjenesten.

Nytt fra Rokke menighet

23. mars blir det gudstjeneste med kirkekaffe. Årets 6-åringer er spesielt invitert og får hver sin bok.

Overskudd: Regnskapet viste et overskudd på kr 19.164,-. Menighetsrådet foreslår at overskuddet overføres til disposisjonsfondet.

Det er **pilgrimsvandring 27. april**, etterfulgt av felles gudstjeneste.

Musikal
Konfirmantene vil ha en musikal sammen med konfirmantene i Immanuel og Berg. Denne skal fremføres 6. april.

Konfirmantene
8. april er Kirken Nødhjelps fasteaksjon med konfirmantene. Til slutt blir det fest for konfirmantene med foreldre. Konfirmasjonen i Rokke kirke blir 1. juni.

Friluftsgudstjeneste 18. mai på Høiås kl 12.00 ved Halvor Gregersen.

Grunnlovsmarkeringen

Veien til et demokratisk Norge

«Hør! Hør! Norges kvinner og menn! Kongen har følgende budskap...» Stemningen var til å ta og føle på da 5.-7. trinn fra alle skolene i Halden markerte grunnlovsjubiléet i fire av kirkene våre 25. februar.

AV REIDAR FINSÅDAL
FOTO: ULF VIDAR LARSEN, SOLVEIG WANG, INGEGERD BØE JENSEN OG HALDEN KOMMUNE (FACEBOOK)

Den historiske foranledningen var de ekstraordinære bededagsarrangementene nøyaktig 200 år tidligere – da de aller første demokratiske valgene her i landet på utsendinger til riksforsamlingen på Eidsvoll ble gjennomført i etterkant av gudstjenestene. Hos oss var Idd, Berg og Immanuels kirke slike valgkirker. I skolens markering måtte i tillegg også Asak kirke benyttes, for å få plass til de omlag 1100 elevene og lærerne, de frivillige medhjelperne

fra historielagene i Idd og Enningdalen og i Berg, Rokke og Asak, foreningen Haldens Minder og Fredriksten Atrillerie Compagnie, sammen med den kirkelige betjeningen.

Det ble et vellykket prosjekt med fokus på «veien til et demokratisk Norge». I tre akter fikk elevene et innblikk både i den nære og den lange forhistorien til Grunnlovens tilblivelse. I første akt ble de dramatiske konsekvensene fra Napoleonskrigene presentert av en kongelig lakei – hvorpå prins Christian Fredrik og biskop Fredrik J. Beck dukket opp med sine planer om løsrive

Norge både fra Danmark og Sverige.

I andre akt ble den historiske bededagsgudstjenesten gjenskapt, med den høytidelige troskapseden og utdrag fra

den opprinnelige bededagsbønnen fra 1814. I prekenen dukket Aristoteles opp sammen med Jesus, for å minne om den kristne-humanistiske arven som vårt demokrati bygger på: At Gud

Nytt fra Halden menighet

Ny salmebok bestilt

Det er vedtatt at finansieringen ikke dekkes av menighetsrådets kasse, men må ordnes på annen måte. Med et løfte fra Sparebankstiftelsen om kr 15.000,-, og annen støtte til innkjøpet, har menighetsrådet nå bestilt 100 bøker. De vil bli levert i løpet av våren, og blir etter sommerferien presentert på en gudstjeneste. De gamle salmebøkene blir flyttet over til Os allé 13 for å brukes på samlinger der.

Halden og Omegns
Begravelsesbyrå AS
Damhauggt. 15
Telefon 69 18 44 51
– En god hjelp
i en tung stund

–
avd. Haugen
Begravelsesbyrå
Busterudgt. 7B
Telefon 69 18 16 57
– Vi hjelper
i en vanskelig tid

Tom for printerblekk?
Canon/HP/Lexmark
og Pelikan blekk

Køhn;libris
Storgaten 24 – tlf. 69 18 43 44
– et førstevalg i sentrum

Bademiljø
Kolås Eftf. AS
Autorisert rørlegger
Nedre Bankegate 34,
1771 Halden
Tlf 69 19 07 00

**Kildebo
Blomster**

Storgt. 16
Tlf. 69 18 14 10

Bestill synsundersøkelse
idag!

interoptik
Halden Optiske

Tlf. 69 18 42 75

Et rolig sted for
voksne mennesker
Midt på torvet, rett
ved gjestehavnen

Tlf 69 17 55 55

KIWI
minipris

RISUM
TLF. 69 18 57 93

**Børkes
Bakeri**
– baker byens
beste brød

Skippergata 14
Tlf. 69 18 13 72

DNB

Busterudgata 31,
1776 Halden
E-post: halden@dnb.no

ERLING GRIMSRUD AS

Flatebyveien 1A, 1792 Tistedal • Tlf 69 21 14 60
• Graving • Sprenging • Transport • Høytrykkspyling
www.erling-grimsrud.no

AUTORISERT
MASKINENTREPRENØR

FABIAN
restaurant og
pannekaker

Vi kjører for deg!

Ta kontakt på tlf. 69 13 77 00
eller e-post:
travel.ostfold@nettbus.no

nettbus
nettbus.no

**Bergstrøm
Kjøtt og
Delikatesse AS**
Tlf. 69 18 56 20
Tista senter.
Walkersgate 4

elsker alle mennesker like høyt, og at alle har samme menneskeverd og samme rett til å være med å bestemme. Samtidig fikk vi også glimt fra den kronglete historien videre fram mot 1814,

med den europeiske enevoldstiden da slett ikke alle fikk de samme mulighetene, og via den amerikanske borgerrettskrigen og den franske revolusjonen. I siste akt ble så selve valget fra

1814 gjenskapt, der de lokale valgte representantene fikk med seg en fullmaktskrivelse til prins Christian Fredrik, selvsagt høytidelig underskrevet av tolv edsvorne elever.

Avslutningsvis hører det med til historien at alle kostnadene med bussfraktning av elevene fra skolene til kirkene, ble dekket av Sparebankstiftelsen Halden og Berg Sparebank.

Bededagsgudstjenestene og de første demokratiske valgene i 1814 ble for øvrig også markert i mange kirker søndag 23. februar. I Idd kirke ble Edvard Hoems nyskrevne jubileumspilog framført, sammen med en spesiell nasjonal bededagsforbønn. En av dagens lokalt valgte representanter fra Idd, Anne Kari Holm, framførte en hilsen. Sammen med menighetsrådets leder Bjørg Johansen og nestleder Torfinn Moen, fikk hun også på plass det offisielle valgkirkeskiltet og bildet av den opprinnelige fullmaktskrivelsen Idde-representantene ble utstyrt med.

For oss er **privatkunder** like viktige som **bedriftskunder**.

Handelsbanken

www.handelsbanken.no

Glassmester'n
OSKAR HANSEN
GLASSMESTERI OG RAMMEFORRETNING
Oscarsgt. 14
Tlf. 69 18 29 76. (Nattservice: 92 89 91 11)

AF Bygg Østfold
Tlf. 69 21 36 00

JENSEN & SCHEELE BIL AS

Vestgårdveien 1 – Postboks 1080, 1787 Berg
Telefon 69 21 35 00 – Telefax 69 21 35 10
www.jensen-scheele.no

Montér

Montér Halden
Walkersgt 1 (Høvleriet)
Tlf 46895000

Åpningstider:

Mandag–fredag: 07:00–17:00
Lørdag: 09:00–15:00

STANSEFORMFABRIKKEN

STANSEFORMER
av høyeste kvalitet
Konstruksjon på DAK,
stanseris og matriser
Laserskårne stanser og renseverktøy
Utskjæring av prøve-øsker

Stanseformfabrikken AS, Iddevæien 66, N-1769 Halden, Norge
Telefon 69 17 52 20 – Telefax 69 18 21 55

SpareBank
HALDEN

Vi hjelper deg
i gang med ditt
prosjekt.
Kom innom for en
hyggelig fagprat.

BYGGERIET

Byggeriet LA Bygg
Isebakkeveien 1 (Sørliefeltet)
Tlf 476 55 222

Benytt Menighetsbladets
samarbeidspartnere
når du handler!

Nytt fra Asak menighet

Nye salmebøker

Da fellesrådet ikke hadde penger til innkjøp av nye salmebøker, ble det på slutten av året arrangert en innsamling av penger til innkjøp av nye salmebøker til Asak kirke. Formålet ble kunngjort på en rekke gudstjenester, og det ble delt ut innbetalingsblanketter. I tillegg fikk en lagt ved innbetalingsblanketter ved utdelingen av det siste menighetsbladet før jul. Responser har vært overveldende! Slik det ser ut nå, vil sluttresultatet sannsynligvis passere kr. 39.000.-! Dette har gjort det mulig for menighetsrådet å bestille totalt 130 salmebøker, hvorav 10 med stor skrift, noe som vil dekke behovet i de aller fleste situasjoner. I tillegg kommer ett sett med koralbøker. Alle bøkene vil bli preget med «Asak kirke» på forsiden. Bøkene er lovet levert kort tid etter påske og vil bli tatt i bruk så snart de er i hus. Menighetsrådet vil rette en stor takk til alle som har bidratt til at dette har latt seg realisere!

Nytt fra Halden menighet

Gudstjenesteliturgien

Halden menighet har etterhvert blitt kjent med liturgien, som ble revidert i 2012. Det har gått greit i og med liturgiarkene som veileder. Et problem har det imidlertid vært for vikarer ved alter og orgel. Siden menighetene i Haldenområdet har valgt ulike løsninger, viser det seg at de nyvalgte liturgiske melodiene som brukes i Immanuelskirken, er en ekstra utfordring for dem som skal veksle mellom tjenestesteder. Halden menighetsråd har derfor vedtatt å gå tilbake til de gamle liturgiske melodiene der hvor de har vært erstattet av nye. Ellers fortsetter gudstjenestene slik den nå er innført.

Ny oppslagstavle

Oppslagstavlen utenfor kirken ser ganske miserabel ut etter år i vær og vind. Menighetsrådet arbeider nå med å utforme og få produsert en ny tavle for informasjonsplakater. Det vil også bli vurdert om en kan finne en bedre plassering ved kirken.

Påskan

Litt om gamle påsketradisjoner i Norge

TEKST OG FOTO: ARILD STANG

Palmesøndag hører hos oss ikke egentlig til selve påskefeiringen, men må betraktes som en innledning til påskan. Dagen er til minne om Jesu inntog i Jerusalem, der han og disiplene ville feire den gamle jødiske påskefesten. *Matteus* skriver at «da de nærmet seg byen» bredte størstedelen av befolkningen ut klærne sine på veien, andre hugg grener av trærne og la ned i veien. Når dette følget besøkte Jerusalem, hadde de flere ganger tidligere leiet en sal – antagelig av eseerne (skriver Joseph Ratzinger). Så også til denne Jesu siste påske.

Tiden mellom Palmesøndag og Skjærtorsdag kalles ofte «den stille uke». Men det står intet i Det Nye Testamentet om hva Jesus og disiplene gjorde i denne tiden.

Skjærtorsdag har antagelig sitt navn fra det gammelnorske ordet *skira* som betyr å rense, men også *å døpe* (idet dåpen opprinnelig ble betraktet som en renselse fra synder. I gammel tid brøt man nå fasten; og man tok et bad etter at man i hele fastetiden hadde gått «i sekk og aske». Badet skulle altså symbolisere sjelens renselse, men var nok i høyeste grad også nødvendig for kroppen! På denne dagen var det skikk å spise «noe grønt», helst 9 forskjellige slag. Det skulle beskytte mot sykdom som onde makter kunne kaste på en, slik som «hekseskudd» og hodepine. De eggene som ble lagt denne dagen hadde angivelig særlige egenskaper. De ble derfor omhyggelig samlet inn og brukt som «påskeegg». Dåpshandlinger kunne også angå dyrene denne dagen. I Setesdal øste man vann over kid og lam og ga dem navn. Man måtte ikke spinne eller hugge ved på Skjærtorsdag. Da ville buskappen bli sykkelig.

I gammel tid gjorde man korsets tegn over alt man holdt på med denne dagen. Jesus ble stukket i siden av et spyd og i pannen av torne kronen. Derfor var det viktig å unngå alt arbeid som medførte stikking. Slik unngikk

man å øke Jesu lidelse... Videre trodde man at Jesu kors ble laget på Skjærtorsdag, og nåde den som brukte øks denne dagen! Kvinnfolk måtte også holde seg langt unna rokken, for det var antagelig på Skjærtorsdag at man spant repet som de bandt Jesus med.

I vår kristne kirke feires jo Skjærtorsdag til minne om at Jesus og disiplene spiste påskelammet, slik Moseloven påla dem. Etter måltidet innstiftet Jesus nattverden. Mange menigheter i Norge holder gudstjeneste om ettermiddagen eller kvelden, og det er ikke uvanlig at mange i menigheten umiddelbart etter gudstjenesten spiser et måltid sammen.

Langfredag er dagen til minne om Jesu dom hos Pilatus, hans slit og plage med å bære sitt kors til Golgata – og senere lidelse og død på korset. Selv i vår sekulariserte tid er det vanlig at ikke dansesteder eller forlystelsesetablissemeter (teater) har åpent denne dagen. I gamle dager skulle det ikke ringes i kirkeklokker eller spilles på orgelet, og det var vanlig å flagge på halv stang. I de fleste katolske land har man fjernet all pynt fra kirken, og også hos oss den dag i dag finnes ikke blomster på alteret. Alminnelig var det også at man ikke spiste noe før om kvelden, og mange steder var det slik at man pinte seg selv med et nesten uoverkommelig arbeid. Helst skulle man plages av tørst om natten. Noen steder lot man også være å fore dyrene, slik at også disse skulle ta del i lidelsen. I Telemark unngikk man å få halte dyr ved å la buskappen gå over et grytejern.

Den som sov lenge, fikk smake «langfredagsriset» på sengen. Noen forskere tror at denne skikken er mye eldre enn kristendommen i Norge!

Påskeaften: Også dette var fra gammelt av en renselsdag. Mens påskebrødene ble bakt, gikk ofte barn rundt på nabogårdene og tigget påskeegg. På denne dagen ble også påskeeggene farget. Man brukte plantefarger og fikk

Skjærtorsdagsmåltid i Immanuelskirkens menighet.

gule egg, når man kokte dem sammen med løkskall. Blå-røde ble de av rødbeter, grønne av eføy og brune av kaffe. Ved å skrive på eggene med et talglys før fargingen, ble skriften hvit. Dette er en skikk som i Europa kjennes helt fra middelalderen. I Øst-Europa er det fortsatt skikk å gi dekorerte egg i gaver. Og vi kjenner jo til fra bøker og utstillinger at svært rike mennesker lar kunstnere lage egg av gull og med dekor av emalje og edelstener!

Salt var et gammelt middel mot trolldom. I Valdres het det seg at man på Påskeaften skulle legge en håndfull salt i peisen. Dette ble neste morgen raket ut og lagt til side for å gis til buskappen, når den ble sluppet ut om våren. Da mente man at trolldom ikke skulle få makt over den resten av året. Andre steder tok man børsene og «skjøt påskekjerringa». Smellene ble som regel besvart fra nabogårdene, som et ønske om «God Påske». Denne dagen brukte man å gjemme unna sopeleimen for å unngå heksebesøk. Heksene samlet seg nemlig på kirkegårdene for å skrape irr og rust av kirketårnene. Dette brukte de senere til trolldom.

Påskedagen er jo til minne om Jesu oppstandelse. Dette under, at han seiret over døden, har gitt vår kirke den største feiringen av alle. Det er grunnlaget for hele vår kristne tro! Johannesevangeliet forteller at han først viste seg for Maria Magdalena i hagen utenfor graven. Hun løp til salen, der disiplene oppholdt seg, og fortalte gledesstrålende om underet. Hun hadde sett og snakket med Herren. Jesus døde som sonoffer for våre synder. Seieren over døden og oppstandelsen var det guddommelige beviset.

Slik er det blitt vår tro; kjernen i kristendommen – hele påskebudskapet.

Men i gammel tid, for et par hundre år eller mer tilbake, klarte man ikke å skille gammel overtro fra kirkens budskap. Påskemorgen måtte man ikke gjøre opp ild i peisen; det ville føre til ulykke over både folk og fe. Det kunne imidlertid, hvis det var svært kaldt, bøtes på ved å gjøre opp ild med 9 forskjellige slags brenne. Av røken leste man varsler: Drev den mot kirken, kunne det bety at en i huset ville dø før året var omme. Fra Valdres kjenner vi skikken med å bite i sten påskemorgen, for på den måten å holde buskappen fri fra rovdyr. Jo hardere man bet, jo bedre skulle det hjelpe. Heller ikke måtte man gi kuene vann påskedagen. Da ville de bli urolige og løpe sin vei om sommeren. Ellers er spising av de hardkokte påskeeggene, helst så mange som mulig, en av de eldste og mest utbredte påskeskikkene vi kjenner. Egget er etter gammel oppfatning et symbol på fruktbarhet, liv og kraft. Nettopp ved påsketider settes det, pussig nok, i forbindelse med haren! Å betrakte «påkeharen» som leverandør av påskeeggene har i århundrer vært tradisjon i mange land. I Tyskland heter det fremdeles at den gjemmer dem i et rede på marken. Å lete etter egg er blitt en artig skikk for barna.

I vår kommersialiserte verden kjøpes digre påskeegg i papp eller plast og fylles opp med svære hauger av «smågodt». Jeg har til dags dato hørt at mødre, eller helst bestemødre, har fortalt at dette monstret av et påskeegg er blitt levert av «påkeharen»...

GOD PÅSKE!

MISJONS AKTUELT

AV INGER LISE SKAUGE

SMM i Borg

sammen for de forfulgte

HimalPartner

Den Norske Israelsmisjon

normisjon

AREOPAGOS

misjonsalliansen

Det Norske Misjonsselskap

SMM er en forkortelse for Samarbeid Menighet og Misjon og er et samarbeidsorgan mellom Den norske kirke og sju misjonsorganisasjoner. Alle bispeddømmene i landet har et slikt samarbeidsorgan – også her i Borg.

Dette organet, som samles noen ganger i året, har nylig skiftet navn til SMM-utvalget i Borg. Representanter for de organisasjonene som deltar i dette utvalget gir hverandre gjensidig informasjon om arbeidet i organisasjonene og om utfordringer de står overfor.

SMMs visjon er: Misjonerende menigheter der evangeliet frigjør mennesker og myndiggjør dem til å dele troen gjennom nærvær, handling og ord, lokalt og globalt.

Representantene i utvalget forsøker å inspirere menigheter i Den norske kirke til å velge et misjonsprosjekt knyttet til en av organisasjonene som deltar. I kommende utgaver av Menighetsbladet vil vi la de forskjellige misjonsorganisasjonene som deltar i SMM-utvalget i Borg komme til orde med en kort presentasjon her i Misjonsaktuelt.

Baby- og småbarnsgudstjeneste

TEKST OG FOTO: ARILD STANG

Søndag 9. februar var det fellesgudstjeneste i Berg kirke med Halden menighet. Det ble en stor og annerledes opplevelse, idet denne gudstjenesten i særlig grad var for 1-, 2- og 3-åringer.

Det ble en stor opplevelse! Først inngangsprosjesjon; mange mødre med baby på armen. Etter inngangordet fikk vi se og høre babysanggruppa i aksjon. Morsomt, vakkert og rørende. Deretter sang menigheten «Det skjer et under i verden» og «Måne og sol». Preken ved kateket Ragna Ristesund Hult ledsaget av gode, enkle fargetegninger projisert på lerret. Det var gledelig og tydelig at de litt større barna fulgte godt med! Etter en barnesang var det utdeling av hefter/bøker for barn og musikk/sanger på CD-plater. Deretter forbønn/bønn ved lysgloben og lystenning.

Før nattverden ble «Vår far i himmelen» sunget unisont.

Bakerst i kirken hadde menigheten laget til en liten «lekestue», der noen av de minste barna periodevis frydet seg med mange, gode leker. Det ble en velregisert og fin familiegudstjeneste til glede for en menighet i alle aldre. Etter gudstjenesten var det kirkekaffe i kirkerommet.

Nytt fra Asak menighet

Menighetskvelder

Også denne våren har det vært arrangert månedlige menighetskvelder i kirkestua hvor en har tatt opp et tema og avsluttet kvelden med en enkel felles kveldsmat. De to første kveldene ble brukt til å bli kjent med nytt materiale fra salmeboka som skal tas i bruk etter påske. **Torsdag 20. mars** er Arne Kjell Raustøl invitert til å snakke om nord/sør-spørsmål og forholdet mellom den rike og fattige del av verden. Han har arbeidet med misjon og bistandsarbeid i internasjonal sammenheng og har besøkt mange av de landene og utviklingsprosjektene som får støtte fra Norge. **8. mai** er det Tistedal menighetsråd som inviterer småbarnsforeldre og andre interesserte til en lærerik kveld med Kristin Breda. Breda, som mange kjenner fra avispaltene i Vårt Land, har lang erfaring med spørsmål småbarnsforeldre er opptatt av. Foreldrerollen skal gjerne kombineres med yrkesliv, og utfordringene står i kø i hverdagen. Hvordan møter vi utfordringene i en travel hverdag? Velkommen til en kveld med refleksjoner og samtale omkring foreldrerollen i en ny tid. Denne samlingen blir i Tistedal kirke og begynner som de øvrige menighetskveldene kl. **19.30**.

For øvrig er neste semesters menighetskvelder allerede under planlegging og i den sammenheng ønsker menighetsrådet tips til temaer eller foredragsholdere som kan være aktuelle en slik kveld. Ta gjerne kontakt med menighetsrådet eller sogneprest Flø.

Lesefrukt til ettertanke

ved Trond Enger

Gud er god, kom i hug det. Når eg bed til han om noko, da er det som eg håner han, som eg vil gi han eit godt råd.

Olav Duun
norsk forfatter og lærer
1876-1939

Alle du møter, kjemper en kamp du ikke vet noen ting om. Vær vennlig! Alltid!

Platon
gresk filosof
427-347

Det er fint med fornyelse i kirken, men fornyelsen må skape tilhørighet og enhet – ikke utrygghet og forvirring.

Inger Lise Skauge
norsk lærerinne og forfatterinne
1943-

Nytt fra Sjømannskirken

AV EINAR MADSDØ

SJØMANNSKIRKEN
Norsk kirke i utlandet

150-årsjubileet

I alle domkirkene våre blir det festgudstjenester i slutten av august. Her i Østfold blir det festgudstjeneste søndag 31. august hvor biskopen vår vil delta. Etter høymessen blir jubileet markert med kirkekaffe og orientering om vår organisasjon.

Rokke sjømannsmisjonsforening

Foreningene våre i Østfold sliter med å holde aktiviteten oppe. Problemene

er ofte naturlig avgang på grunn av alder og sviktende helse. Desto mer gledelig er det at sjømannsmisjonsforeningen i Rokke arbeider like trofast og godt som alltid. Vi nevner den årlige låvebasaren på Bergsmark gård i juni og juletreffet i Rokke bedehus.

I 2013 overførte foreningen vel 60.000 kroner til hovedkassen i Bergen. Vi takker hjerteligst for denne strålende innsatsen.

GRIMSRUD

- en del av GGgruppen

LEIF GRIMSRUD AS

Svinesundsveien 334
Postboks 1034, 1787 Berg i Østfold
Tlf 69 21 64 20
www.leifgrimsrud.no

INDUSTRIOMRÅDER | BOLIGFELT | VA-ANLEGG | BYGG
UTOMHUSANLEGG | SAMFERDSEL | SPEIELLE ANLEGGSSARBEIDER

Vakre blomster
Koselige buketter
Blomsterjord
Tilbehør

Blomsterland

Risum / BRA-veien
69 17 54 50 / 69 18 50 11

Blomster til små og store anledninger

RING-BLOMSTERØ

Kongens Brygge

Kongens Brygge
1767 Halden
Tlf. 69 18 54 15

Holmbo, Iddeveien 316
1765 Halden
Telefon 69 19 33 35
E-mail: post@khg.no

BIA

Berg, Idd og Aremark
Regnskapslag

Rødsveien 46 - 1781 Halden

DEKK FOR ALLE BEHOV!

DEKK Partner
Halden Dekk A/S
Knivsovn. 4, 1788 Berg
Tlf. 69-19-55-75

Fra skog til bygg

Stangeskovene
TISTEDAL | TLF 69 19 08 00 | www.stangeskovene.no

Gaven som gleder
Storgata 3, Sydsiden
Tlf 69 18 20 33

Lie Handelsgartneri

v/Odde Bru
Tlf. 69 18 00 20
Mandag-fredag 10-17
Lørdag 10-14

JERNIA

BILLINGTON
Tlf 69 17 24 20

Marthinussen
MUSIKK AS
Pianostemmer/
tekniker
Prestegårdsveien 1,
1791 Tistedal
Tlf 91 36 02 45
sverre@marthinussenmusikk.no
www.marthinussenmusikk.no

Benytt
Menighetsbladets
samarbeidspartnere
når du handler!

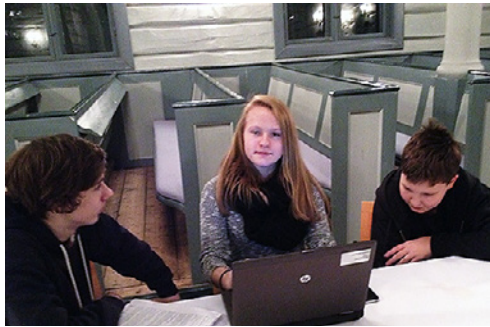
Nytt fra Halden menighet

Mange konserter

Ukene før jul er en populær tid for konsertarrangører og Immanuelskirke hadde et til dels tett program å holde orden på. God oppslutning og stor stemning. Ekstra god var stemningen på menighetens egen julesangkveld der La Capella og Halden barnekor ga en flott opplevelse. Nå er de første henvendelser om konserter til høsten kommet, og det ser ut til å bli mange musikalske opplevelser denne førjulstiden også.

Misjonssprosjekt i Nepal

Halden menighet har gjennom Normisjon i flere år støttet arbeidet ved et misjonshospital i Nepal, og menighetsrådet har vedtatt å fortsette å støtte prosjektet. Sykehuset eies og drives av United Mission to Nepal og eksisterer takket være donasjoner, deriblant fra Normisjon. Mesteparten av driftsutgiftene dekkes av pasientene selv. Men befolkningen er fattig, og en del er ute av stand til å betale for nødvendig behandling. Sykehuset driver også et omfattende helsearbeid på landsbynivå. Det er et viktig tilbud både når det gjelder behandling av pasienter og forebyggende veiledning. På grunn av lange og vanskelige transportveier har sykehuset et eget Ventehjem for gravide, der de kan bo de siste ukene før termin, for å være sikre på å kunne få kvalifisert hjelp når fødselen begynner. Det er et stort og viktig misjonsarbeid menigheten gir støtte til. Neste ofring til Okhaldhunga sykehus er lagt til 1. juni.

Konfirmantlederne Lars, Heidi og Martin.

Deltagere på Tårnagenthelg

Tårnagenter i Prestebakke kirke

Enningdalen menighet arrangerte Tårnagenthelg for barn fra 8 til 9 år. Årets konfirmanter var med som ledere. Helgens store begivenhet ble avsluttet med Tårnagentgudstjeneste søndag. Skuespillet ble vist frem, tårnagentsangen ble fremført og agentoppdrag ble delt ut til alle deltagerne i gudstjenesten.

Et av agentoppdragene var å spre Guds kjærlighet.

*Tårnagentene de er kule,
de får kirken til å rule.
Kirkeklokkene har sin klang,
Nå er tårnagentene i gang.*

*De jakter og speider på mystiske ting,
men av og til sier klokka pling.*

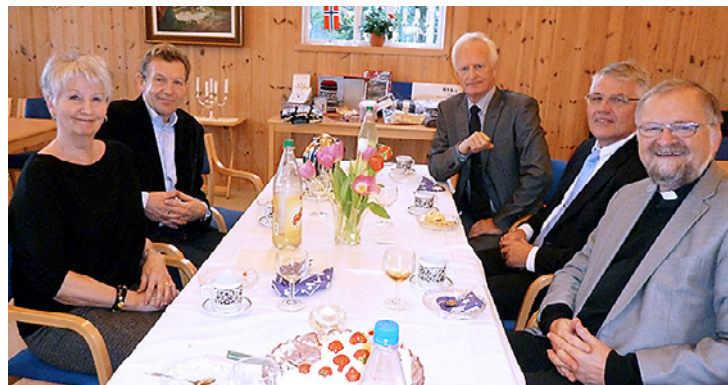
*Da må vi være stille,
og ikke helt ville*

*Nå er du en tårnagent,
som er blitt veldig kirkekjent.
Spre budskapet videre,
for å få folk blidere.*

Skrevet av konfirmantlederne Lars, Martin og Heidi.

50-års-konfirmanter i Enningdalen

Vi i Enningdalen har for vane å invitere de som sto til konfirmasjon for 50 år siden til gudstjeneste og et måltid. Vi hadde 4 som møtte frem til markeringen. Det var 11 konfirmanter på dette kullet. Av disse var det 3 døde, og av de 8 gjenlevende møtte Siri Johansen (f. Jørgenvaag), Tor Inge Bøhn, Roger Prang og Jan Johannessen. Under

gudstjenesten ble de fremmøtte behørig presentert og intervjuet av en humoristisk sokneprest Reidar Finsådal. Etter gudstjenesten ble jublantene invitert

til middag på Salen Prestebakke i regi av Enningdalen menighetsråd. Her ble det noen timer med mat, humorfylt mimring og fotografering.

SOS-BARNEBYEN FRIVILLIGGRUPPE
INVITERER TIL VELDEDIGHETS-

KONSERT

i Immanuelskirke 29. mars kl 18.00

Halden Damekor • Gunnar Hoelstad
Anne Navestad • Ole Anders Amundsen
Rebekka Rognøy • Eirik Haug Stømner
m/Ida Kateraas og Elsa Støjkov • Irene Lundblad
og Susanne Muhrpee • afrikansk gruppe: Harmony

BILL.: kr 150,-. Familie kr 300,- ved inngangen.
Inntekten går til SOS barnebyer

LOPPEMARKED

PÅ IDD MENIGHETSHUS, KARLSHOLM, 13.-15. JUNI

LOPPER ØNSKES! Det kan være alt som hører loppemarked til, men vi kan ikke ta imot hvitevarer, elektroniske artikler, gamle TV'er og store, tunge ting/møbler. Se nærmere oppslag/ annonse når tiden nærmer seg.

Kontakt Ingegerd, 917 79 217 eller Bjørg, 922 94 159. **Idd Menighetsråd**

Nytt fra Enningdalen menighet

18-19. januar ble menighetens **Tårnagenthelg** gjennomført med spennende oppdrag for 8-åringene og med en flott avslutningsgudstjeneste i Prestebakke kirke.

Menighetens og pinsevekenes felles **Alphakurs** i Enningdalen har fortsatt etter nyttår.

Fastelavns søndag ble det arrangert **karnevalgudstjeneste** i Enningdalen kirke. Barneklubben deltok i flotte kostymer og prekenen ble holdt av menighetspedagog Iselin Andersen Gjøstøl. Etter gudstjenesten stilte menighetsrådet opp med boller og saft.

9. april har årets konfirmanter **dør-til-dør-aksjon** til inntekt for Betesda-stiftelsen i Romania. Fra Halden Nærradio er dette arbeidet godt kjent i bygdene våre, vi håper derfor konfirmanter blir godt mottatt når de ringer på dørene.

Fra **årsmeldingen 2013** ser vi at det på 27 ordinære gudstjenester i snitt var 41 deltakere, som til sammen gav kr 37.974,- i offer. 11 barn ble døpt, 6 ungdommer ble konfirmert, det ble foretatt 5 vielser og 13 personer ble gravlagt.

Palmesøndag 13.april inviterer menighetsrådet til kveldssamlingen **«Påske i ord og toner»** i Enningdalen kirke. Arrangementet er en del av Iddesidens felles «Påskefestuke». 1.påskedag blir det festgudstjeneste i Prestebakke kirke ved kapellan Martin Lund.

SUVEREN
kommunikasjon

Tjenester som skal hjelpe deg å kommunisere:
**GODE IDÉER, KREATIVT GRAFISK DESIGN,
PROFILERING, WEB M.M.**

suverenkommunikasjon.no

BERG
SPAREBANK
lokalbanken

Storgt. 10 – Postboks 83 – 1751 Halden
Tlf. 69 19 60 00 – Fax 69 19 60 01
www.berg-sparebank.no

HVORDAN HAR DU DET egentlig?

Kirkens SOS 815 33 300

ET MENNESKE Å SNAKKE MED NÅR LIVET ER SOM VERST

Kvalitets-trykksaker

Fiskebrygga – Tlf 69 17 81 50

Glenn Bil AS
Båstadlundveien 6
Postboks 2073, Brødøls
1760 Halden
Tlf 69 21 10 50

www.glennebil.no

Den norske kirke i Halden

Os Allé 13, 1777 Halden
fellesraad@kirkenshus.halden.no
Kontor for kirkevergen, alle menighetene og kirkene i Halden.
Ekspedisjonstid 10.00-14.00
tirsdag-fredag, (mandag stengt)
Telefon 69 17 95 30
Fax 69 17 95 31

Kirkevergens kontor:

Kirkeverge Jan Ivar Andreassen
906 59 492 / 69 17 95 42
Administrasjonsleder Torild Hauge
924 08 791 / 69 17 95 40
Driftsleder kirkegård Knut Skram
913 93 921

Idd menighetskontor:

Daglig leder Ingunn Holmberg
995 07 913 / 69 17 95 65

Kirkelig undervisning:

Menighetspedagog
Iselin Andersen Gjøstøl
415 80 269/69 17 95 69
Menighetspedagog
Johannes W. Halvorsen
941 71 465/69 17 95 66
Kateket/trosopplærer Ragna Ristesund Hult
934 91 954/69 17 95 67

Diakoni:

Diakon Hilde Finsådal
951 06 257/69 17 95 54
Menighetspedagog Iselin Andersen Gjøstøl
415 80 269/69 17 95 69

Berg kirke:

Sogneprest Kristin K. Bakkevig
482 69 054/69 17 95 51
Kantor Sevinj Mirzayeva
994 00 894/69 17 95 64
Driftsleder Knut Skram
913 93 921

Immanuel kirke:

Sogneprest Jan B. Lystad
412 05 130/69 17 95 62
Kantor Marie Håkensen
467 81 696
Kantor Sevinj Mirzayeva
994 00 894/69 17 95 64
Kirketjener Øystein Jansen
902 89 122
Kirketjener Ole Johannes Ulseth
936 47 397

Rokke kirke:

Sogneprest Halvor Gregersen
905 50 329/69 17 95 52
Organist Jan Erik Norheim
918 68 861
Kirketjener Morten Lager
907 53 131

Asak kirke:

Sogneprest Kjell Halvard Flø
917 06 068/69 17 95 50
Kapellan Martin Lund
970 62 446/69 17 95 68
Kirketjener Ole Johannes Solberg
954 64 621

Idd kirke:

Sogneprest Reidar Finsådal
901 32 327/69 17 95 60
Kapellan Martin Lund
970 62 446/69 17 95 68
Organist Knut Ronald Haugen
917 10 691
Kirketjener Karin W. Hansen
915 66 037

Prestebakke kirke:

Sogneprest Reidar Finsådal
901 32 327/69 17 95 60
Organist Pål Espen Haugen
906 50 619
Kirketjener Svein de Flon
481 85 940

Tistedal kirke:

Sogneprest Kjell Halvard Flø
917 06 068/69 17 95 50
Kirketjener Venche Solberg
907 89 361

Dette har betydd noe for meg

Torbjørn Østby

I ungdommen var det et kristent ungdomsmiljø i området hvor jeg bodde og jeg var delvis med. Etter hvert ble det mye press på personlig frelse og svært mye ble ansett som synd. Sammen med et generelt konservativt miljø

ble dette for mye for meg. Jeg distanserte meg fra dette miljøet. Jeg var i kirken på høytidsdager og ved viktige seremonielle anledninger, men følte ingen tilhørighet.

Våren 1975 var jeg på en utegudstjeneste på Fredhøy (Gamle Skottene skole) Idd menighetskor var der og sang til gudstjenesten. Jeg liker å synge, og etter

gudstjenesten spurte organist og dirigent Sverre Olsen om jeg ikke ville være med i koret. Jeg tenkte at dette kunne være en grei måte å nærme meg menigheten på, og som sagt så gjort. Jeg ble med i Idd Menighetskor og var med der til det ble lagt ned. Senere fortsatte jeg i Prestebakke familiekor og Immanuelskoret til disse ble lagt ned.

Engasjementet i de respektive kor førte meg etter hvert inn i menigheten og menighetslivet. Jeg ble til og med valgt til leder av menighetsrådet på Idd i en periode.

Gleden ved å synge og avdøde Sverre Olsens forespørsel ga meg tilbake et godt forhold til kirken og menighetslivet.

Ordet er ditt

Ann-Kristin Lystad

8301 fisk

De fleste har hørt om fiskeunderet hvor Jesus mettet 5000 mennesker med et par fisk og fem brød. Jeg har vært så heldig å oppleve et fiskeunder på 8301 fisk. Historien er som følger; I det Herrens år 1982 jobbet jeg på et misjonsskip «Anastasis», drevet av den kristelige organisasjonen «Youth With A Mission» med et tverrkirkelig mannskap på 250 fra 20 forskjellige land. «Anastasis», bygget i 1956, hadde vært en ærverdig cruisebåt, men var i tillegg utstyrt med lasterom og kraner. Målet var å bygge sykehus, røntgen og laboratorie om bord. Kjøp av båt, drift, mat, strøm osv var avhengig av frivillige gaver. Vi betalte alle for å jobbe om bord, selv kapteinen. I en periode var de fleste av oss tvunget til å flytte på land, av sanitære grunner, på grunn av ombyggingen. Vi bodde på et fraflyttet hotell/bungalowområde som hadde skader etter jordskjelvet i 1981.

Båtprosjektet gikk dårlig. Bare å fylle drivstofftankene ville koste flere hundretusen dollar.

Som de «gode» kristne vi var, ble vi enige om å faste i 40 dager, på skift, én dag hver. Mot slutten av fasten satt vi inne i hotellet, da noen farer opp og skriker: «Se!!» Gjennom glassveggene så vi måpende at fisk spratt opp på land – i hundrevis! Vi løp ut. I full ekstase kastet noen av oss fisker ut i vannet igjen, men de spratt opp på stranda igjen. Det morsomme, litt skremmende og helt forunderlige var at fisken kun spratt opp på «vår» strand. Strandlinjen var lang, men det skjedde allikevel bare hos oss. Vi telte fisken; og riktig gjettet, 8301 fisk! Jeg hadde tjeneste i byssa på den tiden og var en av de uheldige som satt med beina i vannet den ettermiddagen i november og rensset sild. Ja, Sild! Mirakler er jo

fantastisk, det synes jo jeg også, men likevel hvisket jeg bønne: «Kjære Gud, tusen takk for underet, men please, ikke mer fisk nå!» Fingrene var såre av all rensingen. Skipet hadde norsk sjefskokk, og han visste råd med fisken. Den ble saltet og tatt om bord. Etter dette mirakelet (grekerne sa de hadde bodd der i en mannsalder og aldri sett lignende) ble det fart i sakene. En millionær donerte all drivstoffet, og alt annet la seg også til rette.

Et annet under, var da jeg trengte briller, også i Hellas. Jeg ga endelig opp å mase på Gud om helbredelse og bad ham heller om briller. For jeg hadde ingen penger. Dagen etter fikk jeg en sjekk fra Norge på 200 US-dollar. Wow, tenkte jeg, men det

viste seg senere at det var en feil fra banken, men hvor ofte gjør banker feil i andres favør? Jeg skulle hatt 200 KRONER fra en giver på Hamar! Alt ordnet seg på rett måte, og jeg kunne kjøpe brillene. Det skjedde mange uforklarlige forunderligheter på den tiden, spør meg gjerne hvis vi treffes! Det er skrevet bøker fra den tiden.

Det er lenge siden 1982, og jeg ønsker meg flere store undrer. Noen ganger synes jeg Gud driver lite reklame for seg selv. Han kunne jo vekke opp døde av og til? Men ikke en gang Jesu elev Thomas ville tro at Jesus var oppstått fra de døde, enda de sto overfor hverandre og snakket! Thomas måtte få stikke fingre i Jesu sår for å tro. Hvorfor skulle noen tro noe mer i dag?

Det største underet er dog at jeg får lov å tro at Jesus døde for menneskene og tro på et liv etter døden. Bare det er jo helt fantastisk. Og det beste er at troen faktisk er en gave og ikke en prestasjon. Be om den, og den er din før du får sagt «amen».

<p>Bryllup – Dåp – Konfirmasjon Jubileer – Minnestunder Naturligvis bruker vi hvite duker og hvite tøyservietter til livets store anledninger! Vi serverer aldri annet enn hjemmelaget mat. Tlf. 69 17 52 32 – hele året rundt.</p> <p>Fredriksten Kro</p>	<p>Bakkens Auto A/S AUTORISERT VERKSTED Periodisk kjøretøykontroll Service, oppretting, lakkering Tlf. 69 19 61 80 Fax 69 19 61 09 Kleppervn. 1793 Tistedal</p>	<p>HALDEN TAXI TLF. 69 21 32 00</p>	<p>banda Gerd Holm's Eff. AS Bandagisten Hilde Fosdahl Storgt. 10 ved Berg Sparebank Tlf. 69 18 12 88</p> <p>GODKJENT LEVERANDØR AV HELSE- OG SYKEARTIKLER</p>	<p>Comfort Rørleggeren i nærheten</p> <p>F. JØRGENSEN Tlf 69 17 86 14 www.f-jorgensen.no</p>	
<p>Kynningsrud www.kynningsrud.no</p>	<p>WAVE BÅT-HOLM AS Vi satser på service</p>	<p>HALDEN DATASERVICE Når det gjelder IT og økonomi</p> <p>REGNSKAPSSERVICE</p>	<p>KIWI minipris BRØDLØS TLF. 69 17 20 37</p>	<p>Ottar Linde-Nielsen a/s JUVELER Tlf. 69 17 60 62</p>	<p>LINDHAUGEN MASKINREPRENØR & ANLEGGSGARTNERFIRMA Løkkevikveien 3, 1747 Skjoberg Tlf 69 18 76 00 www.lindhaugen.no Din samarbeidspartner på grunnarbeider og grøntanlegg</p>